

ANNEX 6

Retorn de la **Sessió de model pedagògic**, desenvolupada en el marc del procés participatiu per definir els principals eixos de la Troca, Escola Comunitària de Formació Permanent

Data: 27/10/2017

Horari: 17h a 19:45h

Lloc: Lleialtat Santsenca

1

Objectius de la sessió

1

Conèixer diferents experiències pedagògiques

2

Recollir propostes per incorporar al projecte

2

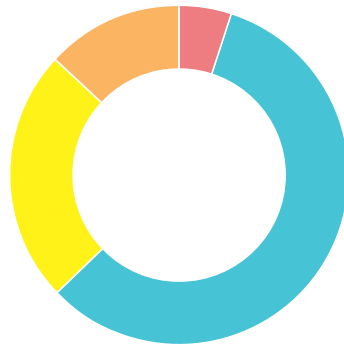
Perfil de les persones participants

En aquesta sessió han assistit 27 persones, amb els següents perfils:

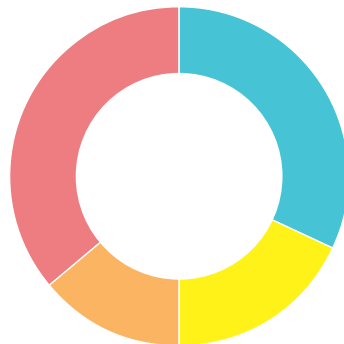
Gènere de les persones participants

- Dones (17) - 63%
- Homes (10) - 17%

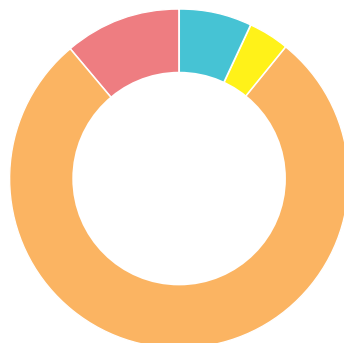
Edat de les persones participants

- 18 a 25 anys (2) - 5%
- 26-45 (22) - 58%
- 46-65 (9) - 24%
- Més de 65 (5) - 13%

Perfils de les persones participants

- Interessat/ada EpA (9) - 32%
- Professional (5) - 18%
- Teixit social (4) - 14%
- Veïnat (10) - 36%

Difusió

- Comissió de seguiment (2) - 7%
- Feina (1) - 4%
- M'ho ha dit algú (21) - 78%
- Xarxes socials (3) - 11%

3

Guió de la sessió

MOMENT 1

Benvinguda i presentació del projecte i la sessió

Intervenció de Jofre Villanueva, en representació de l'IMEB

MOMENT 2

Presentació

Els i les participants

Marc teòric sobre l'educació de persones adultes, per Ana Ayuste, professora UB

Experiències:

Xarxa d'intercanvi de coneixements de Can Basté

Aprenentatge Servei

Escola municipal de persones adultes L'Olvera, Sant Quirze del Vallès

MOMENT 3

Treball per grups

Dissenyar metodologies que afavoreixin l'aprenentatge significatiu

Definir bones pràctiques en l'acollida, l'acompanyament i l'avaluació

MOMENT 4

Plenari

Cada grup comparteix el resultat del seu treball

MOMENT 5

Tancament

4

Resum de les ponències i experiències presentades

---

1. Jofre Villanueva

Comissionat d'educació de l'Ajuntament – IMEB

A la formació d'adults hi ha moviment, està a punt de fer un canvi, per afirmar la seva potencialitat i ampliar el seu abast.

Miquel Àngel Essomba, comissionat d'educació, envia Conclusions del congrés europeu d'educació al llarg de la vida on hi participa, unes conclusions molt coincidents amb la filosofia del projecte:

- L'educació al llarg de la vida ha de formar part en el dret de l'educació.
- El dret de l'educació ha de ser més llarg, més alt i més ample: cal pensar en tota la ciutat com un agent educatiu.
- L'educació al llarg de la vida s'exerceix a les comunitats i amb el treball en xarxa.
- Cal donar més centralitat a l'educació no formal.

---

2. Anna Ayuste

Professora de la UB

3 principis que han d'estar presents en qualsevol escola d'adults

1. La capacitat intel·lectual de les persones adultes persisteixen al llarg de la vida. Cal construir contrarelats per obrir una finestra a les creences limitadores al voltant de l'aprenentatge adult, molt arrelades des de la infantesa.
Els aprenentatges seran més rics si estan connectats amb els desitjos i interessos de les persones.
2. L'educació de persones adultes és una eina més per aconseguir una societat més igualitària i més justa. Està demostrat que les persones que aprenen, avancen. A més, les persones que dinamitzen l'aprenentatge tenen nombrosos beneficis socials i personals.
Estudis demostres que a millor formació de les dones, més salut a les famílies i a l'entorn.
3. Finalitat última: Fomentar la participació.
Les persones adultes han d'aconseguir les competències bàsiques, i aquestes, han d'anar lligades a fomentar el seu compromís en l'avenç

a la seva societat. (L'aprenentatge servei és una de les metodologies clau).

Les institucions d'adults són privilegiades perquè poden aconseguir aquest diàleg.

3 idees concretes que poden ajudar a materialitzar el projecte

1. **Coeducació.** Ferrer i Guàrdia ens parlava de coeducació de gènere. Ara, ampliem els àmbits: de classe, d'origen, de nivell acadèmic... Per tenir cohesió social hem de fomentar espais de trobada que siguin representatius de la societat en la qual vivim. Procurar que l'oferta educativa, social i cultural sigui molt atractiva per a les persones i que sigui integradora. Apostes més creatives.
2. Necessitat d'optar per una **educació més viva, connectada a la realitat**. Una educació on vegi en l'experiència de la gent els aprenentatges. Ja siguin pare, mare, treballadora, etc..
3. Una **educació més personalitzada**. Que atengui la diversitat, tot i que l'educació d'adults ja és un àmbit molt divers. Cal acompanyar a la trajectòria de les persones des dels seus interessos. Oferta flexibilitzada, d'horaris i de format. Treball en xarxa entre entitats per donar-li més sentit a la trajectòria personal de l'individu.

---

3. Xarxa d'intercanvi de coneixements de Can Basté

Encarna Molina

Al 1827 ja hi havia a Amèrica experiències d'intercanvi.

El projecte té 5 anys d'experiència. L'objectiu era relacionar-se amb persones i compartir sabers.

Dos referents: la xarxa de nou barris i les Xarxes de Savoie de França, amb molta experiència. Han anat a rebre formació a França i Bèlgica.

Objectius de la xarxa:

- Potenciar la vida social
- Trencar l'aïllament
- Aprendre coses
- Desenvolupar habilitats socials

Continguts:

- Transmetre coneixements: Tothom sap coses, però no han tingut la oportunitat de donar-li valor. La persona s'ha de reconèixer com a capaç per a fer coses. Comunicar els sabers fa enriquir la persona.
- Resolució de problemes: dels imprevistos o els conflictes es transformen en oportunitats d'aprendre. Per exemple: ha vingut massa gent a la sessió
- Aprendre per gust, no per titulació
- Treball en xarxa. No es fan sessions individuals. Grups de mínim 6 persones. Hi ha moltes habilitats socials que s'aprenen treballant en equip.

Funcionament

Grup impulsor – molt cohesionat. Es troben un dia a la setmana per rebre demandes i ofertes. Cada trimestre fan una xerrada formativa. Es fan propostes de formacions (en diferents formats) en funcions de les ofertes rebudes i si s'hi apunten 6 persones, el grup comença. El grup impulsor acompanya el grup.

Dificultats

- Cohesionar diferents sensibilitats. Cohesionar diferents sensibilitats. Membres dels grups que volen funcionar en funció de les afinitats personals, més que en funció dels objectius de la xarxa
- Adquirir responsabilitats. Respecte d'assistència entre d'altres. Estem donant el bo i millor de nosaltres, que és el nostre temps.

---

4. Centre promotor de l'Aprenentatge Servei

Josep Maria Puig

Què és l'Aprenentatge Servei?

El nom ho diu tot. El més important és que les dues coses han d'anar estretament relacionades. Quan ajuntem els dos conceptes, passen coses sorprenents. Més que la suma de les parts: "Aprendre fent, en el món, perquè alguna cosa millori".

És una metodologia pedagògica més o menys nova. Fa possible un aprenentatge significatiu i lligat a la pràctica. És una manera d'entendre el coneixement i és una eina per millorar les coses. Va més enllà que una metodologia, és una filosofia. Vincular-se amb els demés per una ajuda mútua o unilateral. Les persones no només estem fetes per competir si no, per col·laborar; però hem de crear espais per fer-ho.

És una forma d'organització. És impossible que es produeixi l'aprenentatge servei sense xarxa. No hi ha aprenentatge servei en la soledat. Cal, com a mínim, dues entitats que es relacionin.

Exemples en formació de persones joves i adultes:

- Tallers: Esclat UEC – tota la seva escolarització en aprenentatge servei, Tallers de costura per a treballadores sexuals.
- Ecològic: Projecte RIUS (apadrinament d'un tros de riu). Horts urbans.
- Mentoria: acompanyament a una altra persona.
- Memòria històrica o recuperació de patrimoni (a sud amèrica n'hi ha)
- Fer de guia de la ciutat

Elements bàsics perquè es produeixi aprenentatge servei:

- S'han de detectar necessitats socials reals. Interessant si les detecten les persones que han de fer el servei. Una manera pot ser donar una volta per veure les necessitats del barri.
- El servei és treball. Persones amb formació fan un servei; per tant és un treball.

- Hi ha d'haver aprenentatge, ens centrem amb el servei, però ha d'haver-hi aprenentatge.
- Hi ha d'haver reflexió, si no, no es produeix l'aprenentatge. Distància, mirada i memòria. Aprendre fent i reflexionant sobre el que has fet:
  - Sobre la vivència que has tingut.
  - Sobre el coneixement.
  - Sobre el sentit cívic i social
- Parteneirat. Necessitem un soci per a fer això.
- S'han de celebrar els èxits, s'ha d'acabar amb un acte de celebració. Felicitem-nos que ho hem fet bé. No és un dia qualsevol.

---

5. Escola municipal de persones adultes L'Olivera de Sant Quirze del Vallès

Yolanda

Corral

350 alumnes – 4/5 professors

La flexibilitat un se l'ha de creure per tal d'apostar per el projecte i ser un corcó; ja que al ser municipals es pateixen canvis polítics i has de tenir molt clar el projecte.

Bona pràctica: Artistes a les escoles amb les escoles de primària de la ciutat.

Objectiu: Empoderar un alumne de l'escola. Exposició de l'obra de l'artista durant dos mesos i els diferents cursos es fan l'exposició seva. Es fa la biografia.

Bona pràctica: Petita xarxa intercanvis de saber.

Creació d'una associació d'alumnes que porten la xarxa d'intercanvis.

5

Treball sobre l'atenció i orientació personal de l'aprenentatge

---

A través d'una reflexió personal, vinculada a la participació en accions formatives, cal pensar en bones pràctiques al voltant de l'acollida, l'acompanyament i l'avaluació. En grups de 3 es fan propostes de bones pràctiques, que són posades en comú i discutides en gran grup.

Les principals conclusions són:

Propostes de bones pràctiques en l'acollida

- Bon tracte: rebuda cordial i càlida, que les persones se sentin reconegudes i escoltades
- Descobrir el què ja se sap i posar-ho en valor (duplicat)
- Tenir en compte les expectatives, desitjos, necessitats (duplicat)
- Presentació personalitzada de la formació: reptes, motivació, objectius, calendari i planificació (duplicat)
- Acollida més personal: que no sigui freda o burocràtica (omplir fitxa) o només prova de nivell.
Una manera pot ser una entrevista individual (duplicat) per explicar interès/necessitat i conèixer formació/institució
Això permet ajustar expectatives tant del/la participant com de l'educador/a.
I també prendre compromisos amb la formació
- Recollir com se senten les persones i la seva valoració
- En la 1a sessió, fer activitats de presentació, perquè les persones es coneguin, es pugui donar interacció, relacions personals i vincles afectius (duplicat)
- Que la persona formadora es presenti, conèixer-la: perfil, experiència...
- Poder provar la classe/formació
- Fer un acte de benvinguda més solemne - ritualitzar la creació d'una comunitat educativa

Proposta de bones pràctiques en l'acompanyament

- Fer atractius i comprensibles els temes treballats.
Aprentatges pràctics
- Pacència
- Posar en comú el què ha après cadascú.
Reflexió sobre el què s'està aprenent
- Donar importància a totes les aportacions i sabers
- Treball constant per encaixar les expectatives de cadascú
- Tutoria virtual (feta per una persona real), a través de whatsapp, mails o comunitat virtual
- Feed-back permanent, sobretot amb qui té més dificultats
- Tutories individuals de procés
- Crear "equips" o grups de companys, amb qui poder compartir neguits, parlar, dubtes...
- Possibilitar la creació de vincles amb el personal docent i no docent
- Guia per ampliar coneixements, amb llocs on trobar informació: biblioteca, xerrades, entitats o autors referents...
- Optimitzar el temps: objectius per a tots els participants
- Dotar al grup de capacitat d'autoregular-se: saber on s'està del procés d'aprenentatge, per saber com millorar/continuar
- Important conèixer el grup
- Tenir present la dimensió emocional, vetllar perquè tothom estigui a gust
- Perfil de la persona formadora: gestora d'emocions
- Codocència: 2 o més professors/ores a l'aula
- Treball en equip: aprendre del grup

Proposta de bones pràctiques en l'avaluació

- Reflexió personal sobre l'aprenentatge (4 cops)
- Autoavaluació (duplicat)
- Coavaluació (avaluació entre iguals)
- No fer avaluació quantitativa sinó com a millora d'un procés d'aprenentatge (duplicat)
Ha de permetre evidenciar si he aconseguit els objectius que volia assolir
- Avaluació de diferents aspectes: de l'aprenentatge, de la participació, del compromís...
- Feedback constant al llarg del procés formatiu.
No s'ha de fer al final del procés, sinó al llarg del procés, permanent
- L'avaluació ha de facilitar la regulació del propi aprenentatge
- Ha d'haver-hi un retorn de l'avaluació
- Cal que sigui en positiu, per poder millorar.
Aprendre del errors; processos de millora
- Reptes fàcils i possibles
- Avaluació de tot el projecte: que s'avalui el funcionament, al professorat....

6

Treball sobre l'aprenentatge significatiu

Cada grup (de 3 persones), després de pensar individualment en la manera en com ha fet un aprenentatge significatiu, ha de crear una metodologia que afavoreixi l'aprenentatge significatiu.

Metodologia	Grup 1	Grup 2	Grup 3
Nom	Codi Obert		De la vinculació afectiva
Per quin tipus d'aprenentatge	Per qualsevol aprenentatge		Per a tots, per la vida, per la cura de les persones
Agents	Alumnat, professorat i que entrin a l'aula altres professionals, i que col·laborin amb el professorat		La família, la comunitat i/o la tribu
Espai	Part teòrica a l'aula, part pràctica es pot fer en d'altres espais		
Descripció	<ul style="list-style-type: none"> - Important aprenentatge en grup - Important que la gent se senti acollida - Professorat com a guia, que doni pautes - Bidireccionalitat entre participants i professorat	<ul style="list-style-type: none"> - Molt important l'autodidactisme, el camí que cada persona decideix seguir - Tenir a l'abast materials i fons per poder seguir el propi procés d'aprenentatge - Diversos tipus d'activitats: excursions, fòrums, teatre...	<ul style="list-style-type: none"> - Des de l'acompanyament - Des de l'assaig-error

Després es comparteix la feina dels diferents grups i es fa un debat al voltant de quins són els aspectes clau per tal de potenciar un aprenentatge significatiu.

Aspectes rellevants perquè es donin aprenentatges significatius

- Cal vinculació afectiva perquè hi hagi aprenentatge (moltes persones han recollit aprenentatges fets a la família, o grup d'iguals)
- Procés personal, que l'ha de fer cadascú. Importància de l'assaig error i de l'acompanyament i de l'aprenedre fet.
- Importància dels estímuls
- El grup com un agent important per l'aprenentatge. Aprenentatge en cercle entre iguals.
Pot ser un element per treballar el suport mutu i competències personals i socials.
- Cal trencar unidireccionalitat de l'aprenentatge: el professorat com a guia que dóna eines.
- Cal que existeixi un lloc de trobada, que no té per què ser l'aula o un lloc tancat.
- Importància del deixar fer, de no condicionar, de la proactivitat. I de l'acompanyament.
- Importància del sentit crític i de la reflexió al voltant de l'aprenentatge fet.

7

Valoració

Valoració molt positiva per part de les persones participants, com es pot veure a la Diana.

25 gomets comptats, gairebé tots a la zona en què la sessió es valora com a molt adequada.

3 a la zona adequada

22 a la zona molt adequada.

Les conclusions que han sortit als diferents grups són de gran valor a l'hora de definir el model pedagògic del projecte.

